

ТЕЗИСЛАР ТЎПЛАМИ
CONFERENCE PROCEEDINGS
СБОРНИК ТЕЗИСОВ

«Ипак ва зираворлар» фестивали даврида 2018 йил 26 май куни Бухоро шаҳрида «Бухоро вилоятининг туристик ва инвестицион салоҳияти» мавзусида ўтказилган халқаро илмий-амалий конференция

The International scientific-practical conference "Tourism and Investment Potential of the Bukhara Region" held on May 26, 2018 in Bukhara during "Silk and spices" festival

Международной научно-практической конференции «Туризм и инвестиционный потенциал Бухарской области» прошедшей 26 мая 2018 г. в Бухаре во время Фестиваля «Шёлк и специи»

«Ипак ва зираворлар» фестивали даврида 2018 йил 26 май куни Бухоро шаҳрида «Бухоро вилоятининг туристик ва инвестицион салоҳияти» мавзусида ўтказилган халқаро илмий-амалий конференция тезислар тўплами. -Бухоро: “Sadriiddin Salim Vuxoriy” Durdona нашриёти 2018. -412 б.

Масъул муҳаррир:

Ҳ.Р.Ҳамроев – Бухоро давлат университети, Туризм кафедраси мудир и.ф.н., доцент

Такризчилар:

Б.Н.Наврўз-зода – Бухоро давлат университети профессори, и.ф.д.

Д.Ш.Явмутов – Бухоро давлат университети, и.ф.н., доцент

Дастурий-ташкилий қўмита

1. С.С. Рўзиев – Туризм соҳасидаги кадрлар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш Бухоро вилоят маркази раҳбари
2. О.Қ. Хуррамов – БухДУ Туризм кафедраси катта ўқитувчиси
3. Н.А. Джафарова – БухДУ Туризм кафедраси ўқитувчиси

Конференция шўьбалари:

1. Turizm sohasida tadbirkorlikni rivojlantirishning innovatsion yo'nalishlari.
2. Buxoro viloyatining investitsion salohiyati.
3. Turizmدا ta'lim, milliy urf-odatlar va hunarmadchilikni takomillashtirish omillari.
4. Ommaviy tadbirlarni tashkil etish muammolari va istiqbollari.

The sections of conference:

1. Innovative directions of entrepreneurship development in the sphere of Tourism.
2. Investment potential of the Bukhara region.
3. Factors of improving education, national traditions and handicraft in Tourism.
4. Problems and prospects of organizing public events.

Секции конференции:

1. Инновационные направления развития предпринимательства в сфере туризма.
2. Инвестиционный потенциал Бухарской области.
3. Факторы улучшения образования, национальных традиций и ремесел в сфере туризма.
4. Проблемы и перспективы организации общественных мероприятий.

Конференцияга топширилган тезисларнинг такрорланганлиги www.text.ru сайти орқали текширилди.

Тезислар матнида келтирилган материалларнинг маъноси Дастурий-ташкилий қўмита аъзолари – Такризчилар – Масъул муҳаррир фикридан фарқ қилиши мумкин, бунинг учун муаллифларнинг ўзлари масъул деб ҳисобланади.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining «Chorvoq» erkin turistik zonasini tashkil etish to‘g‘risida»gi farmoni 2017 yil 5 dekabr PF-5273 son.
2. Tuxliyev I.S., Qudratov G‘.X., Pardayev M.Q.. Turizmni rejalashtirish. Darslik. «Iqtisodiyot moliya» nashriyoti. Toshkent. 2010 yil.
3. Turizm Uzbekistan gazetasi №2 (02) 3 mart. 2017 yil.)
4. <https://stat.uz> – Rasmiy sayti.

*Sobirova Z.R., lecturer,
Bukhara State University*

MUSEUM AS A TOOL FOR THE DEVELOPMENT OF THE CITY

When it comes to museums, we imagine the Hermitage, the Louvre, Tate Modern and a couple of dozens of large museums. They have huge opportunities, large staff and, of course, are the most important social, touristic, infrastructural or even political institutions. The contribution of these museums to urban and world life is priceless, as is the experience they give us for work. [1] However, there are still tens of thousands of small regional museums, whose role, albeit on a smaller scale, is important for their cities.

A little over a year ago I began to study the work of the museums of Uzbekistan, and, most importantly, the life of a small but very important from various viewpoints of the House-Museum of our ancestor F. Khodjaev in the city of Bukhara with a population of 285 thousand people. Despite the scale of the personality, the impressive volume of unique exhibits and the role of the museum in the life of the city, the problems facing the museum are more of a domestic nature than cultural. What is banal for the "monsters" of the museum business is the main thing here.

I do not know, whether a knowledge and experience in other professions helped me in understanding of problems and prospects of local museums, but as a result of thoughts about the future of the House-museum there were calculations, universal for the majority of small museums. Because of the understandable situation. Moreover, the museum life does not involve millions, does not require large investments. [2]

The museum is an important part of any city space. The task of the museum - not to store in dusty cabinets exhibits, and by any means to scroll through the maximum number of people.

Firstly, it is, a tourist factor: museums among possible leisure facilities occupy an important place.

Secondly, cultural and social: understandable employment of the population.

Thirdly, professional: museums, in any case, attract cultural people.

I started my journey through museums from the obvious way – from the Internet. [3] It would seem, such ordinary for the city dweller thing as Wi-Fi becomes actual outside of large agglomerations. Popular options for small cities are cafes. So why this place cannot be a museum? For someone who came intentionally, it will be a pleasant surprise, for someone the motivation to go. In addition, no matter that the

man came for Wi-Fi. Next time he will come to see. Yes, even if he sits like that. The museum and the walls help.

Taking pictures is obligatory. You go to a museum, you like something. The view from the window. Even with friends for a memory. Nevertheless, it is scary to get a phone, someone runs and shouts that it is forbidden to shoot. Today, when everyone has smartphone in the pocket, which is the main tool of communication with the outside world, and the main camera, our task is to stimulate the guests of the museum to take photos. This is free advertising. This is an important point of promotion.

The exit through the souvenir shop as a phenomenon is not only an element of entertainment, but also a point of income. As for the big museums, it is possible to get out of it only through the shop, which is the only way going out. This should be correct for small establishments too. Cynically, at the point of leaving the museum the visitor should have the opportunity to spend money. In addition, it often happens that even tourists cannot buy the notorious magnet on the refrigerator. The museum should be not only a point of distribution of any thematic products, but also its customer. Even in the small scale of handicrafts, it has an economic effect both for the museum and for the local population. [4]

Museum - as a platform for events. Once again I remind you that the main task is to drag a visitor to the museum. Bukhara's example of recent days: The birthday of the radio station "Istiklol" was held in the Art Museum Kamoliddin Behzod. Where, to my shame, I have not been before. I came, in fact, to party. Next time I am going to study the content carefully. Museums should hold events and earn money. Of course, without shocking the audience... The rest is only for the benefit of both society and me.

The development prospects of the museum, the increase of population coverage and the throughput of tourist capacity are not only the growth of the museum itself, but also the impact on the whole area. [5] Despite the important role of museums in the tourism program, the issue of eating arises quickly, since whatever the interesting content, the person wants to drink and eat. If this option cannot be provided by the museum, which can be one of the sources of income, at least it stimulates the surrounding business to develop the appropriate infrastructure. If there are people around the museums, there will be restaurants and shops.

For restaurants and shops there will be demand for hotels, demand for souvenirs, demand for tourism, and growth of popularity of the city. The local museum can be a brand of the region, as are numerous American museums like the Zippo Museum. Today, small museums can become a tool for the development of the city, its cultural environment, because the fate of today's museum is being a creative and entertaining center, and not a dusty repository of exhibits.

References:

1. Соболев Б. П. Экспонаты музея рассказывают
2. Майстровская М. Т. Музей как объект культуры. Искусство экспозиционного ансамбля. — Прогресс-Традиция, 2016. — 672 с. — ISBN 978-5-89826-447-5.
3. www.artmuseum.uz

4.Юренева Т. Ю. Музей в мировой культуре. — РУССКОЕ СЛОВО-РС, 2003. — 536 с. — ISBN 5-94853-099-X.

5. Рыков А. В. Тёмная сторона музея. К вопросу о восприятии культурной институции в современной западной теории. Сборник статей. — Музей и музейщики. Проблемы профессионального образования. — СПб: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2015. — С. 94-100.

*Муратова Г.С., Мирзоева И.Э
Бухоро ш., Ўзбекистон*

ТУРИСТИК РЕСУРСЛАР ЖОЙЛАШУВИНИНГ ГЕОГРАФИК ХУСУСИЯТЛАРИ

Маълумки, география энг қадимги фанлардан бири сифатида бутун ер шари, унинг қисмлари, қуруқликлар, океан ва денгизлар, уларнинг табиати, табиий бойликлари, аҳолиси, хўжалиги ҳақида кўплаб билимларни тўплаган. Узоқ вақт мобайнида тўпланган географик билимлар инсонлар томонидан табиат ва унинг бойликларидан фойдаланиш имкониятларини очиб беради. Инсонлар учун янги ерлар, табиий бойликлар кашф этилди.[1]

Ресурс - сўзи французча бўлиб “яшаш воситаси” деган маънони билдиради. Табиий жисмлар ва кишилар фойдаланадиган энергия турлари ресурслар дейилади. Жумладан, туристик ресурслар ва уларнинг географик жиҳатларига тўхталамиз.

Туристтик ресурс миллий бойлик ҳисобланади. Лекин, улардан алоҳида муҳим аҳамиятга эгалари халқаро миқёсдаги объектлар ва эсдалиқларга киради. Туризмнинг мақсадига қараб табиий ресурсларни бир нечта турларга бўлиш мумкин. Муҳим туристик ресурсларга ноёб сифимли иншоотлар - эҳромлар, мақбаралар, ҳайкаллар, ибодатхоналар, меъморчилик анжомлари, парклар, музей коллекциялари ҳамда замонавий иншоотларнинг кўп қаватли бинолари ва бошқа катта гидротехник иншоотлар киради.[4]

Маълумки, БМТнинг 1972 йилда қабул қилган конвенциясида халқларнинг нодир маданий ёдгорликларини авайлаб асрашга келишилган. Ҳозирги кунда дунё бўйича 500 дан ортиқ маданий ёдгорликлар рўйхатга олинган бўлиб, улар ўзига хос такрорланмас тарихий-маданий ансамбллар, меъморчилик ёдгорликлари, табиий кўриқхоналар ва бошқа туристик аҳамиятга молик объектларни қамраб олган.

Масалан, Франция шимолида жойлашган Монт Сант - Мишел табиий туристик ресурсида ақл бовар қилмас даражадаги (сув сатҳи билан ажралиб турувчи) денгизнинг кўтарилиши ва пасайиши ҳодисаси мавжуд. Ёки, Хитойдаги йирик дарёлардан бирининг дельтаси кунига икки марта сув кўтарилишида денгиздан дарёнинг оқимиға қарши қудратли тўлқин юзага келади. Бу ажойиб ҳолат ҳар куни Ченг- ху - фа дарёсида бўлиб ўтади. Тўлқин баландлиги 7 м., тезлиги соатига 27 км. Бундан табиий ҳолат (тўлқин баландлиги 14 м.) Амазонка дарёсида ҳам кузатилади.

Индонезиядаги Бали оролида туристлар учун жозибадор табиий ресурс "бетакрор қуёш ботиши" ҳисобланади. Аниқ айтиш мумкинки, бундай қуёш

MUNDARIJA/ CONTENT/ СОДЕРЖАНИЕ

1-шўъба/section #1/секция №1

<i>Xodjayeva D.X.</i> <i>Bukhara State University, Uzbekistan</i> INNOVATION IN TOURISM - AS ONE OF THE FACTORS OF INCREASING THE LEVEL OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY	3
<i>Асрақулов А.С., ўқитувчи,</i> <i>Фарғона давлат университети, Ўзбекистон</i> ТУРИЗМ ХИЗМАТЛАРИ БОЗОРИДА АҲОЛИ САМАРАЛИ БАНДЛИГИНИНГ ИҚТИСОДИЁТ РИВОЖЛАНИШИГА ТАЪСИРИ	6
<i>Tairova M.M.</i> <i>BuxDU "Iqtisodiyot" kafedrasida dotsenti, i.f.n.</i> <i>Hamidov Muhammadsodiq BuxDU talabasi</i> TURIZM SOHASI KORXONALARIDA INNOVATSION MARKETING VA UNDA FOYDALANISH	10
<i>Ashurova Sh.Sh., teacher,</i> <i>Karshi State University, Republic of Uzbekistan</i> TOURISM IS MAGNIFICENT INDUSTRY IN THE WORLD	13
<i>Djabbarov I.G.</i> <i>o'qituvchi, Buxoro davlat universiteti</i> МЕҲМОНХОНА ХИЗМАТЛАРИ СIFATINI JARAYONLI YONDASHUV ASOSIDA TAHLIL ETISH	14
<i>Кадырова Н.А.</i> <i>Преподаватель в БДУ</i> <i>Бухара, Узбекистан</i> ГАСТРОНОМИЧЕСКИЙ ТУРИЗМ КАК ЭЛЕМЕНТ УВЕЛИЧЕНИЯ ТУРИСТИЧЕСКОГО ПОТОКА В РЕСПУБЛИКУ УЗБЕКИСТАН	23
<i>Maxmudova N.O', katta o'qituvchi,</i> <i>Hakimov Farrux, talaba,</i> <i>Buxoro davlat universiteti</i> МЕҲМОНХОНА BIZNESINI RIVOJLANTIRISHDA TUROPERATORLARINING ROLI	26
<i>Tadjiyeva S.U., i.f.n, dotsent,</i> <i>Buxoro davlat universiteti</i> BUXORONING MEHMONXONA INDUSTRIYASIDA KICHIK BIZNESNI O'RNI	32
<i>Давронов И.О.</i> <i>Бухара, Узбекистан</i> ИННОВАЦИИ В ТУРИЗМЕ И ГОСТЕПРИИМСТВО	35

<i>Мусаева Ж.К., БухМТИ катта ўқитувчиси</i>	37
ТУРИЗМ СОҲАСИДА ИННОВАЦИОН БОШҚАРУВНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ	
<i>Boltayeva M.Sh., Buxoro, O'zbekiston</i>	43
O'ZBEKISTONDA SERVIS SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYALARNING AHAMIYATI	
<i>Djafarova N.A. Turizm fakulteti o'qituvchisi Buxoro davlat universiteti</i>	47
O'ZBEKISTON TURIZM STATISTIKASI TIZIMIDA ISLOHOTLARNI AMALGA OSHIRISH	
<i>Tokhirov J.R., Lecturer, Bukhara State University, Uzbekistan</i>	50
SMALL INVESTMENTS IN ECO-TOURISM INFRASTRUCTURE	
<i>Djabbarov I.G. "Turizm" fakulteti o'qituvchisi, Buxoro davlat universiteti</i>	53
XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH MEHMONXONA KORXONASINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRUVCHI VOSITA SIFATIDA	
<i>Najmiddinov S.N., Buxoro davlat universiteti</i>	58
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA HUNARMANDCHILIKNI AHAMIYATI VA INNOVATSIYALARNI O'RNI	
<i>Sharifova Sh.Sh., Turizm kafedrasida o'qituvchisi, Buxoro davlat universiteti</i>	60
YOSHLAR TURIZMINING YOSH JIHATIDAN KLASSIFIKATSIYASI VA ULARNING O'ZIGA XOSLIKLARI	
<i>Boltayeva M.Sh. Buxoro davlat universiteti</i>	64
BUXORO VILOYATI MEHMONXONA XIZMATLARIDA YANGI XIZMAT TURLARINI JORIY ETISHDA INNOVATSION FAOLIYATNING O'RNI	
<i>Таджиева С.У., к.э.н., доцент Бухара, Узбекистан</i>	69
ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МАЛЫХ ГОСТИНИЦ В БУХАРЕ	
<i>Toxirov J.R. "Turizm" kafedrasida o'qituvchisi, Buxoro davlat universiteti</i>	70
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINING HOLATI VA RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI	

<i>Sobirova Z.R., lecturer, Bukhara State University</i>	73
MUSEUM AS A TOOL FOR THE DEVELOPMENT OF THE CITY	
<i>Муратова Г.С., Мирзоева И.Э Бухоро ш., Ўзбекистон</i>	75
ТУРИСТИК РЕСУРСЛАР ЖОЙЛАШУВИНИНГ ГЕОГРАФИК ХУСУСИЯТЛАРИ	
<i>Тошов Х.М., ўқитувчи, Бухоро давлат университети</i>	77
МЕҲМОНХОНАЛАРДА ХИЗМАТЛАР ХИЛМА-ХИЛЛИГИ МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ	
<i>Kilichov M.H. Bukhara State University</i>	79
APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN TOURISM: INTERACTIVE INFORMATION SYSTEM-GUIDE	
<i>С.Абдухамидов СамИСИ мустақил тадқиқотчиси А.Аблақулов ТДИУ мустақил тадқиқотчиси</i>	81
ТУРИЗМ СОҲАСИНИ ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛЛАРИ	
<i>G.S.Khojjeva, le professeur de l'université d'Etat de Boukhara. D.Khotamova, l'étudiante de l'université d'Etat de Boukhara.</i>	84
L'UTILISATION DES METHODES INTERACTIVES DANS LA PRODUCTION ORALE	
<i>Жумаев Р.Ф., Махмудова С.Х. Бухоро, Ўзбекистон</i>	89
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЎЙИЧА ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИДА ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ	
<i>Navruz-zoda L.B., o`qituvchi, Najmiddinov S.N., talaba, Buxoro, O'zbekiston</i>	93
BUXORO HUDUDIDA TURISTIK XIZMATLARGA INNOVATSION G'UYALARNI JORIY ETISH VA TAKOMILLASHTIRISH	
<i>Hamroyev H.R., i.f.n., dotsent Buxoro davlat universiteti</i>	95
OILAVIY BIZNES YOSHLARDA TADBIRKORLIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH O'CHOG'I SIFATIDA	
<i>Sharifova Sh.Sh., Buxoro davlat universiteti</i>	98
YOSHLAR TURIZMI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR	
<i>Hazratov F.X., Teacher, Bukhara State University</i>	101
BUXORO VILOYATINING TURISTIK XARITASINI YARATISH	